

Legislativa péče o dřeviny rostoucí mimo les

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Základní předpisy

Zákon č. 114/1992 Sb. ve znění předpisů
následujících

Vyhláška MŽP 395/1992 Sb.

Metodika AOPK oceňování dřevin dřevin
rostoucích mimo les

Vyhlášky OÚ a MÚ

§ 7

Ochrana dřevin

(1) Dřeviny jsou **chráněny podle tohoto ustanovení před poškozením a ničením**, pokud se na ně nevztahuje ochrana přísnější (§ 46 a 48) nebo ochrana podle zvláštních předpisů.

(2) **Péče o dřeviny, zejména jejich ošetřování a udržování je povinností vlastníků.** Při výskytu nákazy dřevin epidemickými či jinými jejich vážnými chorobami, může orgán ochrany přírody uložit vlastníkům provedení nezbytných zásahů, včetně pokácení dřevin.

***) § 46 - Památné stromy a jejich ochranná pásma**
§ 48 - Zvláště chráněné rostliny a živočichové

§ 46

Památné stromy a jejich ochranná pásma

- (1) Mimořádně významné stromy, jejich skupiny a stromořadí lze vyhlásit rozhodnutím orgánu ochrany přírody za památné stromy.
- (2) Památné stromy je zakázáno poškozovat, ničit a rušit v přirozeném vývoji; jejich ošetřování je prováděno se souhlasem orgánu, který ochranu vyhlásil.
- (3) Je-li třeba památné stromy zabezpečit před škodlivými vlivy z okolí, **vymezí pro ně orgán ochrany přírody, který je vyhlásil, ochranné pásmo**, ve kterém lze stanovené činnosti a zásahy provádět jen s předchozím souhlasem orgánu ochrany přírody. **Pokud tak neučiní, má každý strom základní ochranné pásmo ve tvaru kruhu o poloměru desetinásobku průměru kmene měřeného ve výši 130 cm nad zemí.**
V tomto pásmu **není dovolena žádná pro památný strom škodlivá činnost, například výstavba, terénní úpravy, odvodňování, chemizace.**
- (4) Zrušit ochranu památného stromu může orgán ochrany přírody jen z důvodu, pro který lze udělit výjimku dle § 56.

§ 8

Povolení ke kácení dřevin

(1) **Ke kácení dřevin je nezbytné povolení orgánu ochrany přírody, není-li dále stanoveno jinak. Povolení lze vydat ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin.**

(2) **Povolení není třeba ke kácení dřevin z důvodů pěstebních,** to je za účelem obnovy porostů nebo při provádění výchovné probírky porostů, a z důvodů zdravotních nebo při výkonu oprávnění podle zvláštních předpisů.⁶⁾ **Kácení z těchto důvodů musí být oznámeno** písemně nejméně 15 dnů předem orgánu ochrany přírody, který je může pozastavit, omezit nebo zakázat, pokud odporuje požadavkům na ochranu dřevin nebo rozsahu zvláštního oprávnění.

(3) **Povolení není třeba ke kácení dřevin na pozemcích, které jsou ve vlastnictví fyzických osob, jestliže pozemky užívají a jde-li o stromy se stanovenou velikostí, popřípadě jinou charakteristikou.** Tuto velikost, popřípadě jinou charakteristiku stanoví ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem.

§ 8

Povolení ke kácení dřevin – pokr.

...

(4) Povolení **není třeba** ke kácení dřevin, **je-li jejich stavem zřejmě a bezprostředně ohrožen život či zdraví nebo hrozí-li škoda značného rozsahu**. Ten, kdo za těchto podmínek provede kácení, oznámí je orgánu ochrany přírody do 15 dnů od provedení kácení.

...

§ 9

Náhradní výsadba a odvody

- (1) Orgán ochrany přírody **může** ve svém rozhodnutí o povolení kácení dřevin **uložit žadateli přiměřenou náhradní výsadbu ke kompenzaci ekologické újmy** vzniklé pokácením dřevin. Současně může **uložit následnou péči o dřeviny po nezbytně nutnou dobu**, nejvýše však na dobu pěti let.
- (2) Náhradní výsadbu podle odstavce 1 lze uložit na pozemcích, které nejsou ve vlastnictví žadatele o kácení, jen s předchozím souhlasem jejich vlastníka. Obce vedou přehled pozemků vhodných pro náhradní výsadbu ve svém územním obvodu po předběžném projednání s jejich vlastníkem.
- (3) **Pokud orgán ochrany přírody neuloží provedení náhradní výsadby** podle odstavce 1, je ten, kdo kácí dřeviny z důvodů výstavby a s povolením orgánu ochrany přírody **povinen zaplatit odvod do rozpočtu obce, která jej použije na zlepšení životního prostředí**. Ten, kdo kácel dřeviny protiprávně, je povinen zaplatit odvod do Státního fondu životního prostředí České republiky.⁷⁾ Výši odvodů, podmínky pro jejich ukládání i případné prominutí stanoví zvláštní zákon.

§ 56

Výjimky ze zákazů u památných stromů a zvláště chráněných druhů rostlin, živočichů a nerostů

- (1) Výjimky ze zákazů u památných stromů a zvláště chráněných druhů rostlin, živočichů a nerostů podle § 46 odst. 2, § 49, 50 a § 51 odst. 2 může v případech, kdy jiný veřejný zájem výrazně převažuje nad zájmem ochrany přírody, povolit orgán ochrany přírody.

- (3) Výjimku ze zákazu u zvláště chráněných rostlin a živočichů lze udělit jen
- a) **v zájmu veřejného zdraví nebo veřejné bezpečnosti,**
 - b) v zájmu obrany státu,
 - c) **v zájmu bezpečnosti leteckého provozu nebo provozu na dopravně významné vodní cestě, nebo v zájmu stavby dálnice a rychlostní silnice,**
 - d) v zájmu předcházení závažným škodám na úrodě, domácích zvířatech či lesích nebo závažným škodám v rybářském nebo vodním hospodářství,
 - e) za účelem ochrany živočichů, rostlin nebo jejich stanovišť nebo ochrany přírodních stanovišť,
 - f) pro účely výzkumu nebo vzdělávání,
 - g) pro účely opětovného osídlení určitého území populací druhu nebo opětovného vysazení v původním areálu druhu nebo pro chov v zajetí pro tyto účely, včetně umělého rozmnožování rostlin,
 - h) z ostatních naléhavých důvodů s výrazně převažujícím veřejným zájmem včetně těch, které jsou sociální a ekonomické povahy, jež mají příznivé důsledky pro životní prostředí, nebo
 - i) v zájmu využívání určitých ptáků pro sokolnické účely podle zvláštního právního předpisu.21a)

Výjimku lze udělit jen tehdy, neexistuje-li jiné uspokojivé řešení a pokud populace daného druhu bude udržena v příznivém stavu z hlediska ochrany.

§ 66

Omezení a zákaz činnosti

Orgán ochrany přírody je oprávněn stanovit fyzickým a právnickým osobám podmínky pro výkon činnosti, která by mohla způsobit nedovolenou změnu obecně nebo zvláště chráněných částí přírody, popřípadě takovou činnost zakázat.

§ 68

Opatření ke zlepšování přírodního prostředí

(1) Vlastníci a nájemci pozemků **zlepšují podle svých možností stav dochovaného přírodního a krajinného prostředí** za účelem zachování druhového bohatství přírody a udržení systému ekologické stability.

(2) K provádění péče o pozemky z důvodů ochrany přírody mohou uzavírat orgány ochrany přírody či obce s vlastníky či nájemci pozemků písemné dohody. Písemnou dohodou lze upravit rovněž způsob hospodaření ve zvláště chráněných územích a ptačích oblastech.

(3) Orgány ochrany přírody jsou oprávněny provádět samy či prostřednictvím jiného zásahy ke zlepšení přírodního a krajinného prostředí podle odstavce 1, neučiní-li tak k výzvě orgánu ochrany přírody vlastník či nájemce pozemku sám, zejména pokud jde o ochranu zvláště chráněných částí přírody a významných krajinných prvků.

(4) Vlastníci a nájemci dotčených pozemků jsou povinni strpět provádění zásahů podle odstavce 3 a umožnit osobám, které je zajišťují, vstup na pozemky. Orgán ochrany přírody je povinen předem vyrozumět vlastníky či nájemce o rozsahu a době zásahu. Za případné škody vzniklé vlastníkům či nájemcům pozemků v souvislosti s těmito zásahy odpovídá orgán ochrany přírody, který zásahy nařídil. Tím není dotčena odpovědnost osob provádějících tyto zásahy.

§ 69

Finanční příspěvek

- (1) K uskutečnění záměrů uvedených v § 68 odst. 2 lze poskytnout **finanční příspěvek vlastníkům nebo nájemcům dotčených pozemků** za předpokladu, že se tito zdrží určité činnosti nebo provedou dohodnuté práce v zájmu zlepšení přírodního prostředí.
- (2) Finanční příspěvek lze též poskytnout **osobě, která provede náhradní ochranné opatření** podle § 49 či 50.
- (3) Příspěvek podle odstavce 1 může poskytnout na základě písemné dohody orgán ochrany přírody nebo obec. Bližší podrobnosti o podmínkách poskytování příspěvku i náležitosti dohody o jeho poskytování stanoví ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem.
- (4) Příspěvek podle odstavce 1 lze poskytovat i ze Státního fondu životního prostředí České republiky.

Vyhláška 395/1992 Sb.

§ 13

Způsob označení zvláště chráněných území a památkových stromů (k § 42 odst. 5 a § 47 odst. 3 zákona)

(1) K označení se používá

...

b) tabulí s malým státním znakem České republiky a označením příslušné kategorie ochrany u přírodních rezervací, přírodních památek a památných stromů,

...

(4) Označení památných stromů, jejich skupin a stromořadí se umísťuje takovým způsobem, aby nezpůsobilo poškození stromu.

(5) V mapových podkladech se vyznačují

...

d) památné stromy prázdným červeným kroužkem, případně skupinou kroužků o průměru 3 mm.

§ 8

Ochrana dřevin a povolování jejich kácení

(k § 8 odst. 3 a 5 zákona)

(1) Poškozování a ničení dřevin rostoucích mimo les (§ 7 odst. 1 zákona) je **nedovolený zásah, který způsobí podstatné a trvalé snížení jejich ekologických a estetických funkcí nebo bezprostředně či následně způsobí jejich odumření.**

(2) Povolení ke kácení dřevin rostoucích mimo les za předpokladu, že tyto **nejsou významným krajinným prvkem** [§ 3 písm. b) zákona] a jsou splněny ostatní podmínky stanovené zákonem a jinými právními předpisy,5) se podle § 8 odst. 3 zákona **nevyžaduje pro stromy o obvodu kmene do 80 cm měřeného ve výšce 130 cm nad území nebo souvislé keřové porosty do celkové plochy 40 m².**

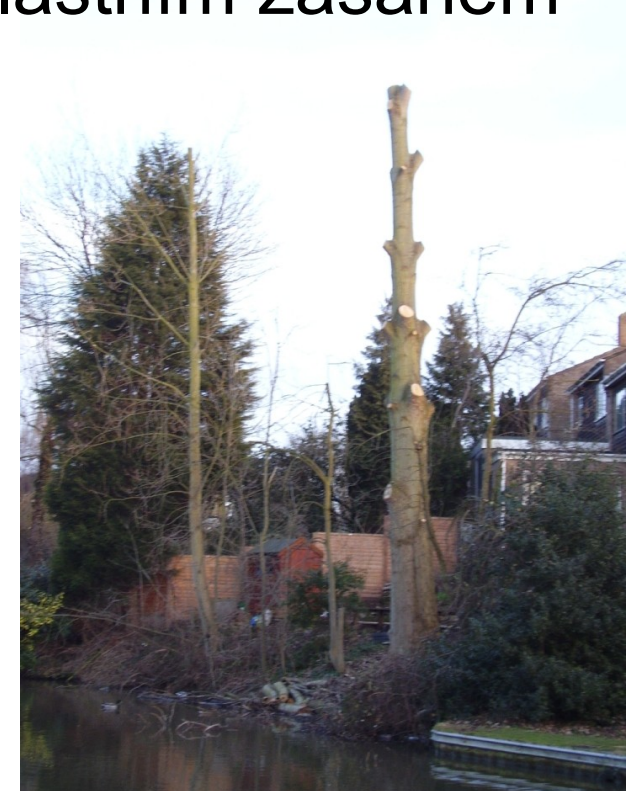
- (3) Žádost o povolení ke kácení dřevin rostoucích mimo les podává vlastník pozemku či nájemce se souhlasem vlastníka pozemku, na kterém dřeviny rostoucí mimo les rostou. Žádost musí obsahovat
- a) jméno a adresu žadatele,
 - b) doložení vlastnického či nájemního vztahu žadatele k pozemkům a dřevinám rostoucím mimo les,
 - c) specifikaci dřevin rostoucích mimo les, které mají být káceny, zejména jejich druh, počet, velikost plochy keřů včetně situačního zákresu,
 - d) udání obvodu kmene stromu ve výšce 130 cm nad zemí,
 - e) zdůvodnění žádosti.
- (4) Oznámení o kácení dřevin rostoucích mimo les (§ 8 odst. 2 zákona) musí obsahovat stejné náležitosti jako žádost o povolení ke kácení podle odstavce 3.
- (5) Kácení dřevin rostoucích mimo les se provádí zpravidla v období jejich vegetačního klidu. K tomu přihlíží orgán ochrany přírody při vydávání povolení ke kácení dřevin (§ 8 odst. 1 zákona).

Poškození dřevin

Vlastní poškození dřeviny není uspokojivě definováno

Prokazuje se na základě znaleckých posudků

Poškození nemusí časově souviset s vlastním zásahem

Žádost o povolení ke kácení může podat **pouze majitel pozemku**, na kterém dřevina roste, a je tedy vlastníkem dřeviny. Poškození nebo nepovolené kácení dřevin je kvalifikováno jako přešupek, nejde-li přímo o trestný čin, a ten, kdo dřeviny poškodil nebo vykácel bez povolení, je postihován pokutou, která může činit u fyzické osoby až 50 000 Kč, u právnické osoby až 500 000 Kč [§ 88, odst. (1), písm. b), c)] citovaného zákona.

Postihována je fyzická nebo právnická osoba, **která kácení vykonala**, nikoli ten, kdo kácení objednal.

DĚKUJI ZA POZORNOST

Luděk Praus

Ústav nauky o dřevě, Lesnická a dřevařská fakulta,
Mendelova univerzita v Brně

<http://wood.mendelu.cz/>

Zemědělská 3, 613 00 Brno
e-mail: ludek.praus@centrum.cz
tel.: 545 134 551

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a Státním rozpočtem ČR InoBio –
CZ.1.07/2.2.00/28.0018